

References

1. Andres Segoviya. Gitaristy i kompozitory. Illyustrirovanny biograficheskiy entsiklopedicheskiy slovar. abc-guitar.narod.ru. Retrieved from <http://www.abc-guitar.narod.ru/pages/segovia.htm> [in Russian].
2. Dotsenko V. R. (2013). Muzyka Ispanii. Pokolenie 51 – ot avangarda k postmodernu. Muzykalnaya akademiya, 4, 168–176 [in Russian].
3. Griffiths J. (2013). Anton Garcia Abril. Vademecum. Contrastes records studio, 15 [in English].
4. Muneta de Morentin J. (2003–2005). Anton Garcia Abril, por una musica humana y expresiva. Teruel : Revista del instituto de estudios turolenses, 90, vol. 2, 203 – 220 [in Spanish].
5. Wade G. (2009). Anton Garcia Abril. Guitar music (Liner notes). Naxos, 4 [in English].

Стаття надійшла до редакції 12.04.2017 р.

УДК 712:730.038.3

Ієвлева Валерія Павлівна
кандидат архітектури,
старший науковий співробітник,
доцент Національної академії
керівних кадрів культури і мистецтв
valeria30031957@gmail.com;
Гержан Олена Віталіївна
магістр Національної академії
керівних кадрів культури і мистецтв
herzhan_elena@ukr.net

СУЧАСНІ КІНЕТИЧНІ ЛАНДШАФТНІ ІНСТАЛЯЦІЇ

Мета роботи. Дослідження пов'язане з пошуком та вивченням сучасних кінетичних інсталяцій у ландшафтному дизайні, що пов'язано з незначним застосуванням кінетичної скульптури в українському ландшафтному мистецтві. **Методологія** дослідження ґрунтується на застосуванні компаративного та аналітичного методів дослідження. Зазначений методологічний підхід піддає аналізу можливість створювати рухливі об'єкти з метою знаходження нових динамічних форм для ландшафтних інсталяцій та застосування їх в навколишньому середовищі. **Наукова новизна.** Стаття розширює уявлення про сучасну скульптуру не тільки в статистиці, а й у динаміці, що можливо із залученням оптичних ілюзій. Аналіз можливостей сучасних технічних засобів суттєво збільшує можливості дизайнерів у створенні ландшафтних інсталяцій. **Висновки.** Осмислення розвитку оптичних ілюзій у кінетичному мистецтві та застосування, окрім штучних матеріалів, а й електроенергії, природних властивостей вітру і води уособлюють різноманітні закордонні зразки кінетичної скульптури. На сьогодні закордонна ландшафтна індустрія досить розвинена у плані застосування кінетичних інсталяцій у ландшафтному мистецтві.

Ключові слова: ландшафтний дизайн, мистецтво, кінетична скульптура, ландшафтні інсталяції, оптичні ілюзії, оп-арт, рух.

Ієвлева Валерія Павлівна, кандидат архітектури, старший науковий співробітник, доцент кафедри ландшафтної архітектури та середовища Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв; Гержан Олена Віталіївна, магістр Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв

Современные кинетические ландшафтные инсталляции

Цель работы. Исследование связано с поиском и изучением современных кинетических инсталляций в ландшафтном дизайне. Проблема заключается в незначительном использовании кинетической скульптуры в украинском ландшафтном искусстве. **Методология** исследования заключается в применении компаративного и аналитического методов исследования. Указанный методологический подход раскрывает и подвергает анализу возможность создания подвижных объектов с целью нахождения новых динамических форм для ландшафтных инсталляций и их применения в окружающей среде. **Научная новизна** статьи заключается в расширении представлений о возможностях современной скульптуры не только в статике, но и в динамике с задействованием оптических иллюзий. Анализ возможностей современных технических устройств существенно увеличивает возможности дизайнеров по созданию ландшафтных инсталляций. **Выводы.** Осмысление развития оптических иллюзий в кинетическом искусстве и использование не только искусственных материалов, но и электроэнергии, природных свойств ветра и воды демонстрируют разнообразные зарубежные образцы кинетической скульптуры. На сегодняшний день зарубежная ландшафтная индустрия достаточно развита в применении кинетических инсталляций в ландшафтном искусстве.

Ключевые слова: ландшафтний дизайн, искусство, кінетическа скульптура, ландшафтні інсталяції, оптичні ілюзії, оп-арт, рух.

Iyevleva Valeria, candidate of architecture, assistant professor of landscape architecture and urban environment of the National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts, Senior Researcher; *Herzhan Elena*, MA Department of landscape art and the urban environment of the National Academy of Culture and Arts

Contemporary kinetic landscape installations

Purpose. The research involves search and study of modern kinetic installations in the landscape design. The problem is insignificant use of kinetic sculpture in Ukrainian landscape art. The methodology of the study lies in the application of comparative and analytical research methods. This **methodological** approach reveals and analyzes the ability to create moving objects in order to find new dynamic forms for landscape installations and their use in the environment. **Scientific novelty** of the article consists in the extension the idea of the possibilities of modern sculpture, not only statics, but also dynamics with involvement of optical illusions. Analysis of the possibilities of modern technical devices significantly increases the design possibilities for the creation of landscape installations. **Conclusions.** Understanding the development of optical illusions in kinetic art and the use of not only man-made materials, electricity, natural properties of wind and water exhibit various foreign models of kinetic sculpture. Currently, foreign landscape industry is well developed in the application of kinetic installations in landscape art.

Keywords: landscape design, art, kinetic sculpture, landscape installation, optical illusions, op-art, movement.

Актуальність теми дослідження. На сьогоднішній день кінетичне мистецтво є актуальним напрямом у сучасному мистецтві, що пов'язано з широким застосуванням рухомих об'єктів, в основі якого лежить ідея щодо зміни форми твору мистецтва. У наш динамічний час у різноманітних творах мистецтва все більше уваги приділяється рухові у різних формах його вираження, через різні предмети та явища. Донедавна статичні об'єкти дизайну або твори традиційного образотворчого мистецтва отримали додаткові мобільні характеристики. У наш час застосування динамічних творів мистецтва є не тільки актуальним – сам простір можна розглядати як динамічний фактор, який змінюється у часі. Тому досить природно використовувати сучасні технології, створюючи твори кінетичного мистецтва, для використання саме у ландшафтному дизайні. Природний або міський простір має багато можливостей використовувати енергію світла, вітру або води щоб отримати оригінальні твори кінетичного мистецтва. Проаналізовані у статті роботи були створені, в основному, вже у ХХІ ст. зарубіжними дизайнерами. Різноманітне формотворення та використання певних видів енергій дозволяє говорити про вже визнанні школи та напрями у кінетичному мистецтві. В нашій країні такі дизайнерські роботи майже відсутні, тому їх виникнення та розповсюдження бачиться у найближчому майбутньому, чому буде сприяти все ширше використання сучасних екотехнологій.

Мета дослідження. Проаналізувати кінетичне мистецтво, його зародження, розвиток та сучасний стан. Вивчити та дослідити рухливі об'єкти з метою визначення та застосування нових динамічних форм із використанням нових, а також традиційних природних матеріалів.

Виклад основного матеріалу. Кінетичне мистецтво є сучасним напрямом у образотворчому мистецтві. Його перші об'єкти з'явилися на початку ХХ ст., коли митці звернулися до динамізму в архітектурі. Після згасання модерну новий стиль функціоналізм (конструктивізм) пропонував новий погляд на мистецтво взагалі. Однією з течій нового стилю у мистецтві став авангард, головним з принципів якого став динамізм. Динамізмом була пронизана тогочасна конструктивістська пластика скульптури та архітектура. Саме завдяки динамізму, як одного із основних принципів нового мистецтва, стало можливим виникнення сучасного кінетичного мистецтва як уособленого напрямку.

Одними з провідних авторів що вивчали кінетичне мистецтво в ландшафтній архітектурі являються Еліса Гарсія "Дивовижні скульптури, які кінетично гіпнотизують", Ялініч Юлія "Неймовірні кінетичні скульптури рухаються за допомогою вітру", Гавронський В. П. "Новые материалы и технологии, изменившие облик скульптуры XX века" та Сандер Ван де Путт "Джайлс Рейнер і його запаморочливі водні скульптури".

Термін "кінетичне мистецтво" походить від грецького слова кінетикос, що означає "той, який приводить до руху". Відразу ж пригадується розділ фізики кінематика, яка, як відомо, також вивчає саме цей процес. Тому кінетичне мистецтво являє собою композиції, що рухаються, об'ємні, скульптурні та архітектурні. Напрямок кінетичного мистецтва прийнято відносити до художнього авангарду.

Розглянемо зародження нового напрямку, встановлення нових традицій та поширення самого кінетичного мистецтва.

Кінетичне мистецтво виникло у Радянському Союзі, де основоположником цього напрямку прийнято вважати В.С. Татліна, хрестоматійним твором якого було зафіксовано появу нового напрямку у мистецтві. У 1920-і рр. Володимир Євграфович Татлін проектує, а потім будує модель Башти III Інтернаціоналу. Саме поява Башти III Інтернаціоналу є початком кінетичного мистецтва як самостійного напрямку у мистецтві. У 1931 році маловідомий Олександр Колдер створює свій перший шедевр із знаменитих дротяних конструкцій, які приводяться в рух за допомогою мотору. З часом його композиції розрослися, склали цілий цикл творів мистецтва під загальною назвою "мобілі". Як вітчизняний творець, так і геній з іншого континенту, переслідували одну мету: вдихнути нове життя у статичну скульптуру, подолати рамки традицій і дозволити їй більше взаємодіяти з навколишнім середовищем. Рух повинен був стати сполучною ланкою між шедевром і світом – вважали митці [4, 76–89].

У 1960-х роках французький художник і теоретик мистецтв Ніколя Шоффер, а також аргентинський художник Хуліо Ле Парк своєю творчістю остаточно встановили нові правила щодо кінетичного мистецтва та своїми творами відповіли на питання, які виробы можна вважати кінетичним мистецтвом. Вони обидва мріяли передати у своїх динамічних композиціях дух, що панував в той час завдяки стрімкій науково-технічній революції і застосовували для цієї благородної мети оптичний і акустичний чинники. На практиці це виражалося в тому, що їх творчість розвивалася, використовуючи відразу декілька ступенів – механічний (структура, форма); візуальний (кольори, світло й тіні) та звуковий (стерео або моно). Яскраві різноманітні засоби дуже точно були підібрані для того, щоб отримати найбільший ефект. В цих нових синкретичних творах відбивалася вся специфіка часу. Головні особливості науково-технічної революції, її динамічність, силу і міць – ось що виражало кінетичне мистецтво у другій половині ХХ століття [8, 2–3].

Саме у 1960-х роках поширення кінетичного мистецтва досягло свого апогею в ХХ ст. Приблизно в цей час термінологічно було визначено новий напрям у мистецтві та його основні принципи. Це визначення використовується донині. Новий напрям – "kinetic-art" – одразу ж захопив уми людства від Європи до Америки. Кінетичне мистецтво США і Європи зливалось в одне – творці прагнули до схожих цілей, але в той же час виявлялося це по-різному.

У ХХ столітті часто застосовувались електричні мотори для того, щоб оживити застиглу матерію. Але це був не єдиний метод. Так само як завдяки науково-технічній революції фізичні процеси стали не лише об'єктом вивчення, а й засобом для досягнення цілей, цей ефект не обійшов мистецтво. Генії всього світу експериментували з потоками води, вітру, силою землі та світлом.

Так були отримані дивовижні обертові диски Марселя Дюшана – композиція, яка заворожує, а художник Жан Тенглі втілює творіння свого розуму в реальності. Він створив механізми не тільки саморушні, але і схильні до саморуйнування, що видають при цьому звуки – своєрідний музичний супровід. Жан Тенглі – автор знаменитого фонтану Стравінського – збирав свої твори з промислового брухту й досягнув всіляких варіацій форм та звуків [7, с. 54 – 55].

Хочеться відмітити ще одну чудову особливість кінетичного мистецтва – різноманіття форм, застосування незвичайних матеріалів та звукових інсталяцій для створення унікальних ефектів.

Необхідно вказати, що представники кінетичного мистецтва міцно увійшли в історію – від Родченка, який створив мобілі, до "піщаних млинів" Юккера. Пошуки в цій сфері творчості призвели до того, що виник кінематизм (кінетизм) – створення ілюзії руху – новий напрям у образотворчому мистецтві і архітектурі. Кінетичне мистецтво живопису отримало назву оптичного мистецтва, яке потім скорочено назвали оп-арт [8, 3–5].

Створення ілюзії руху методами графічних прийомів на основі ліній, площин та кольорів досягалося практично чисто візуально, на рівні підсвідомості, інтуїтивними методами, які були підтвержені експериментально самими творами. Головною особливістю оп-арту є те, що сприйняття його творів ґрунтується на зорових ілюзіях – коли людям здається, що простір і матерія змінюються. Втім, і тут для досягнення необхідного ефекту митцям доводилося застосовувати наукові знання, використовуючи психофізіологічні чинники, змушуючи глядача побачити саме те, що вони задумали. І чим більше проявляється результат, тим більше дивує фактична статичність твору. Це основна відмінність оп-арту від традиційного кінетичного мистецтва [5, 97–98].

Можна уточнити, що естетична специфіка мистецтва полягає в тому, що кінетисти-скульптори оживляли матерію, художники та дизайнери – простір. Поглиблюючи його і розфарбовуючи у всілякі кольори, вони відводять в якийсь свій світ, захований не на полотні, але десь всередині. Аналізуючи розвиток цього виду мистецтва від 1960-х рр., коли тільки народжувався оп-арт, до сьогодні, можна стверджувати про прогресивні зміни у цьому напрямі. Перші роботи були виконані в чорно-білих тонах. Тоді майстри тільки пробували свої сили в новому виді мистецтва. Зараз же оп-арт, навпаки, характеризується максимально яскравими, контрастними відтінками, незвичним змішанням технік для досягнення необхідного ефекту [8, 4–6].

На теренах колишнього СРСР справжнім просвітителем і майстром своєї справи була група "Рух" – саме її учасники під керівництвом свого лідера, Лева Нусберга, просували кінетичне мистецтво в радянські маси. Група "Рух" починаючи з початку 1960-х рр. існувала напівлегально; її учасники брали участь у величезній кількості підпільних і офіційних виставок. Хлопці не боялися братися за масштабні проекти – так народився футуристичний "Макрополіс" – ідея-концепція міста майбутнього. Незважаючи на те, що твори цієї незвичної творчої групи явно ламали всі традиційні погляди на мистецтво взагалі, у них були й офіційні державні замовлення, наприклад, оформлення Ленінграда до дня Жовтневої Революції. Група робила виставкові композиції, театральні перфоманси, циркові та кінематичні сценограми. Загалом, творчі пошуки "Руху" – це вже досить далека історія. Однак, загалом, про цю групу відомо небагато, тому, що в групі часто відбувалися розлади, і, наостанок, від неї відокремився новий колектив. А ближче до 1980-х рр. популярність напрямку почала спадати [8, 5–6].

Можна конкретизувати, що кінетизм (кінематизм) як напрямок сучасного мистецтва пов'язаний із широкими можливостями щодо застосуванням об'єктів, які рухаються. Адже в основі концепції напряму полягає ідея щодо руху форми. В даному випадку динамікою об'єкта вважається не просто його фізичне переміщення, а будь-яка його зміна, трансформація, тобто будь-яка форма "життя" витвору під час того, як за ним спостерігає глядач.

Сучасні твори кінетичного мистецтва – високоестетичні, тому часто застосовуються в якості декору з метою оформлення навколишнього простору. Елементи рухомих композицій можуть бути повноцінними експонатами виставок та їх доповненням. Використовуються вони і для художньої виразності масових заходів (наприклад, ярмарків), при оформленні парків, торгово-розважальних центрів, площ і т.д. В таких цілях кінетизм тісно співпрацює з оп-артом – зорові ілюзії останнього посилюються мінливим світлом і стереозвуковими ефектами. Кінематизм прагне до синтезу мистецтв: рух об'єкта у просторі нерідко доповнюється світловими ефектами, звуком, фільмом та ін. Кінетичне мистецтво багато в чому опирається на естетику Баухаусу, модерну, російського конструктивізму. Ф. Морелле, З. Хюльтен – теоретики сучасного кінетичного мистецтва віддають перевагу рухові як одному з засобів щодо протистояння безкінечному повторенню мистецьких форм, які призводять до "вичерпаності" мистецтва, "втоми" творчості.

Хочеться звернути увагу на те, що в кінетичному мистецтві рух відображається по-різному: в одних творах динаміка руху створюється власне глядачем, в інших – він досягається коливаннями повітряного середовища, деякі твори рухаються завдяки електрики (мотори), вітру, води, стиснутого повітря, електромагнітним силам Землі тощо. Це так звані мобілі. Саме за цією назвою найрізноманітніші витвори кінетичного мистецтва увійшли до скарбниці сучасного світового мистецтва [1, 93–97].

У створенні об'єктів кінематичного мистецтва використовується нескінченне різноманіття матеріалів – від традиційних до надсучасних технічних засобів, в тому числі лазерів. Також у кінематичних композиціях часто використовують дзеркала. У цьому випадку створюється ілюзія руху через використання освітлення, що змінюється. Тут кінетизм тісно взаємодіє із оп-артом. Кінетичні об'єкти вносять у мистецтво органічний елемент, але і перетворюють витвір у такий собі різновид машини, віддаляючи його від природи.

На сьогоднішній день кінетичне мистецтво розглядається як вид пластичного мистецтва, в якому використовуються мобільні, що здатні до трансформації форми, які набувають руху внаслідок механічної дії рук, а також електрики (моторів) або використовуються екологічно чисті енергії Сонця, вітру та води. Поява останнім часом нових художніх та синтетичних матеріалів ознаменувало нечуваній сплеск цього виду сучасного мистецтва. Митці, що присвячують себе кінетичному мистецтву, ставлять собі абсолютно різні естетичні цілі [1, 98–101].

2000 р. в Києві у Центрі сучасного мистецтва Сороса при підтримці Гете-інституту відбулася виставка "Відеоскульптура у Німеччині", де серед інших робіт український глядач міг побачити чергову версію роботи "ТБ-Будда" від Нам Джун Пайка [8, 5–7].

На сьогоднішній день вітчизняними центрами розвитку цього виду мистецтва є, зазвичай, значні міста, такі, як: Київ, Львів, Харків, Одеса, Херсон. Якщо говорити про Львів, то тут працюють молоді митці, про яких варто згадати, це – Мирослав Вайда, Сергій Петлюк, Олексій Хорошка, творча група "Кома"; а серед молодшого покоління – Сергій Радкевич. У Львові також займаються творчістю чимало приїжджих з Івано-Франківська та Ужгорода, приміром, Іван Небесник, Амантом Марха. Якщо йдеться про Харків, то там є Роман Мінім, Аня Сеєнко. У Києві – група перформансу "Р.Е.П.", що була заснована в 2004 р. Добре відомі й такі прізвища, як: Микита Кадан, Анатолій Дивов, Жанна Кадирова, Анна Надуда (остання представляє рух "Science art"). Факт існування в Україні представників кінетичного мистецтва заслуговує на увагу. Адже воно вимагає величезних фінансових затрат, яких в українському варіанті немає. Художників "kinetic-art" в Україні небагато, але вони є і досягають успіхів, наприклад, роботи Анни Надуди презентувалися в Лондоні в галереї "London Art Fair" [8, 4–5].

Потроху починають з'являтися в наших містах твори кінетичного мистецтва. Так 2013 року в Києві встановили першу в місті кінетичну скульптурну інсталяцію "Рівновага" відомого українського скульптора Олександра Лідаговського. Встановлена скульптура на території нового елітного житлового комплексу "Pechersky" у Печерському районі. Скульптура "Рівновага" – інсталяція висотою 6 м, яка виготовлена з бронзи і сталі. Споруда є витвором кінетичного мистецтва, що імітує ефекти реального руху або всього витвору, або його окремих частин, сконструйованих з металу, скла або інших матеріалів. Тому від вітру дівчина на "канаті" злегка розгойдується, балансує. Алегоричне трактування – дівчина ніби намагається утримати рівновагу в нашому динамічному і нестійкому світі [8, 6–7].

Сучасні тенденції розвитку кінетизму дещо зближують його з естетикою постмодернізму. При цьому належним чином вважається анонімність творчості, яку може сприймати лише певним чином підготовлена креативна аудиторія. В цьому контексті кінетизмові властиве використання найновіших наукових досягнень, зокрема, у фотографії та кіномистецтві. Творці кінетизму за допомогою кібернетики, мистецтва освітлення шукають нові засоби художнього вираження, що втілюються у

світотехніці, технологічному дизайні, а також дизайні навколишнього середовища. Кінетичне мистецтво передувало винайденню голографії, розвиток дигітального (комп'ютерного) мистецтва. Прийоми кінетизму широко використовуються при організації виставок, ярмарок, дискотек, при оформленні площ, парків, публічних інтер'єрів.

На даний час експериментатори досліджують можливості створення синергетичних (здатних до самоорганізації) об'єктів. Розроблюється декілька напрямків: на основі стрижневих структур, площинних структур, із використанням відцентрових сил, сил пружності, електромагнітних та інших сил. Також сьогодні спостерігається тенденція зближення штучних систем із природними конструкціями за принципами формоутворення і конструювання.

Серед зарубіжних митців цього напрямку викликають інтерес роботи Франциско Інфантові – продовжувача традицій конструктивізму, від групи "Рух". У 1970 р. він організував свою власну студію художників-кінетистів "Арго". Здобув популярність своїми короткотривалими просторовими інсталяціями на природі (потім існуючими у вигляді серій фото-арту). Це легкі, повітряні конструкції з волосіння, планок, дзеркальної плівки, які він створював разом з дружиною, художницею М. П. Горюною "Сучасний світ технічний". В уявленні митців техніка являє собою зовсім інший простір, який закономірно виник на шляху еволюції людства, і який йому належить подолати. Починаючи з 1962 року Франциско Інфантові освоював деякі форми в мистецтві, де технічний пафос був переважаючим. До них належали: геометричне мистецтво, кінетичне мистецтво, художня область футурологічних проєктів і, нарешті, з 1976 року – своєрідна форма інсталяції, яку автор назвав "Артефакти". Ця остання інсталяція створена на основі художнього синтезу, основанийому на ігровій взаємодії між штучним об'єктом і природою [2, 121–122].

Серед сучасних кінетистів заслуговує уваги Ентоні Хоув, який займається створенням виключно кінетичних скульптур, тобто таких, які можуть рухатися. Однак на відміну від пластикових скульптур Янсена – одного з засновників кінематики як напрямку у мистецтві, Е. Хоув працює з металом. Використовуючи сталеву арматуру разом з кованими криволінійними формами й дисками, вкритих скловолокном, Хоув створює фантастичні скульптури. При спокійній погоді вони дивують своєю елегантністю, а з маленьким поштовхом вітру приходять до руху, крутяться в тільки їм зрозумілім танку, сповнені при цьому таємничою гармонії [3, 1–3].

Рис. 1. Ентоні Хоув "Танцюючі"

Ще один відомий сучасний дизайнер-кінетист Джайлс Рейнер, який близько 10-ти років спеціалізується на водній парковій скульптурі, створюючи свої роботи натхненно, з великим ентузіазмом. Його роботи мають яскраво виражений свій творчий начерк. Саме тому вони легко впізнаванні і доволі знамениті. Цей майстер оперує з водою та найрізноманітнішими абстрактними формами. Вода, що створює ілюзію руху, при статичній загальній конструкції – це чудова ідея. Його водні скульптури виглядають динамічно і жваво. Окрім того, вони мають особливе підсвічування й сприймаються по-іншому у темряві. Цей додатковий засіб показу перетворює конструкції з металу в твори мистецтва, креативно підкреслює деталі. Освітлена вода, що стікає по скульптурі, створює ілюзію різноманітних фігур – чарівних дерев або магичних сфер. Улюблені матеріали автора – бронза, мідь, нержавіюча сталь, а також натуральний камінь. Головний принцип творчості Д. Рейнера можна звести до наступного: скульптура повинна гармонійно вписуватися в загальний пейзаж, будь це невеликий приватний сад, великий громадський парк, міська площа або парадний вхід перед адміністративною будівлею.

Важливо зазначити, що скульптор намагається враховувати національні особливості й ексклюзивність тієї чи іншої місцевості, оскільки працювати йому доводиться не тільки на території рідної Британії, а й за її межами. Саме тому творча колекція Джайлса Рейнера настільки різноманітна. Є в ній поряд з роботами, виконаними в строгому класичному стилі, більш сміливі і навіть зухвалі варіанти поєднання металів з водою в постмодерністському і футуристичному трактуванні. У нього є скульптури у формі

сфери, диску, піраміди, чаші або кубка, спіралі, звивистих стрічок, химерних квітів або дерев. Причому, що цікаво, немає в роботах молодого скульптора нав'язливої повторюваності. Абсолютно кожна скульптура має свою родзинку, так що на будь-який смак знайдеться прийнятний варіант [6, с. 1 – 3].

Наукова новизна. Наукова новизна публікації полягає в розширенні уявлень щодо сучасної скульптури не тільки в статистиці, але й у динаміці, можливо із задіянням оптичних ілюзій. Аналіз можливостей сучасних технічних засобів суттєво збільшує можливості дизайнерів у створенні ландшафтних інсталяцій. Публікація розкриває принципи та особливості авангардного напрямку сучасного синкретичного мистецтва – кінетичного мистецтва, або кінетизму. Дається коротка історія виникнення напрямку та наведено аналіз робіт найвідоміших зарубіжних авторів. Відмічено все більш зростаючу роль цього напрямку в нашій країні. Приведені найвідоміші інсталяції, які стали взірцями сучасного ландшафтного дизайну. Окреслено загальну перспективу щодо розвитку цього напрямку сучасного мистецтва.

Висновки. Дослідження кінетичного мистецтва в ландшафтному дизайні дає змогу зробити висновок, що кожна кінетична скульптура має свої власні особливості. Роботи дуже відрізняються за способом свого виготовлення, формами, розмірами, матеріалами, способом відтворення руху або ілюзії руху, головними рушійними силами. Під час виробництва рухливих скульптур часто задіяні нові технології та матеріали, використовуються також природні елементи та біонічні форми. Варто зазначити, що кінетична скульптура може виступати в якості об'єкту дизайну, приміром, як фонтан, звуковий пристрій або як об'єкт освітлення. Ми звикли до того, що закордонна ландшафтна індустрія більш розвинена, ніж вітчизняна. Тож у силу об'єктивних обставин застосування кінетичних інсталяцій у ландшафтному мистецтві у зарубіжних митців більш розповсюджене та різноманітне, хоча останнім часом в нашій країні спостерігається поява нових імен у цьому творчому напрямі. У короткій публікації неможливо охопити та проаналізувати всі сучасні відгалуження кінетизму як мистецтва. Детальний аналіз цього напрямку в сучасному мистецтві потребує додаткового дослідження.

Література

1. Бычков В. В. Эстетика: Вчера. Сегодня. Всегда / В. В. Бычков, Н. Б. Маньковская. – М.: ИФ РАН, 2006. – 239 с.
2. Гавронський В. П. Новые материалы и технологии, изменившие облик скульптуры XX века. / В. П. Гавронський // Вісник ХДАДМ. – 2013. – № 3. – С. 121–125.
3. Гарсія Е. Дивовижні скульптури, які кінетично гіпнотизують / Е. Гарсія. // Land Art. – 2014. Режим доступу: <http://landarchs.com/amazing-kinetic-sculptures-hypnotize>.
4. Колейчук В. Ф. Кинетизм / В. Ф. Колейчук. – М.: Галарт, 1994. – 160 с.
5. Колейчук В. Ф. Новейшие конструктивные системы в формировании архитектурной среды / В. Ф. Колейчук. – М.: БуксМарт, 2016. – 128 с.
6. Сандер Ван де Путт. Джайлс Рейнер і його запаморочливі водні скульптури / Сандер Ван де Путт // Land Art. – 2015. – Режим доступу : <http://landarchs.com/giles-rayner-and-his-mind-bending-water-sculptures>.
7. Эймерт Д. Искусство и архитектура. XX век / Д. Эймерт / пер. з англ. А. А. Яковсон, Н. К. Яковлева. У 2 томах. – М.: Бертельсманн Медиа Москва АО, 2001. – 256 с.
8. Ялініч Ю. Неймовірні кінетичні скульптури рухаються за допомогою вітру / Ю. Ялініч // Міжмор'я. – Режим доступу: <http://intermarium.com.ua/nejmovirni-kinetychni-skulptury-ruh>.

References

1. Bychkov V.V., & Mankovskaya N.B. (2006). Aesthetics: Yesterday. Today. Always. Moscow: IF RAN [in Russia].
2. Gavronsky V.P. (2013) New materials and technologies that have changed the face of the sculpture of the twentieth century. News HDADM. 3. [in Russia].
3. García Elisa. (2014) Amazing Kinetic Sculptures That Could Hypnotize You. Land Art. retrieved from <http://landarchs.com/amazing-kinetic-sculptures-hypnotize/> [in English].
4. Koleichuk V.F. (1994). Kineticism. Moscow: Galart [in Russia].
5. Koleichuk V. F. (2016). The latest design of the system in the formation of architectural environment. Moscow: BuksMart [in Russia].
6. Sander Van de Putte. (2015) Giles Rayner and His Mind Bending Water Sculptures. Land Art. retrieved from <http://landarchs.com/giles-rayner-and-his-mind-bending-water-sculptures/> [in English].
7. Eimert D. (2001). Art and architecture. The twentieth century. In 2 vols. (A.A. Jacobson & N.K. Yakovlev, Trans). Moscow: Bertelsmann Media Moskau SA [in Russia].
8. Yalinich Y. (2015) Incredible kinetic sculptures moved by wind. Intermarium. retrieved from <http://intermarium.com.ua/nejmovirni-kinetychni-skulptury-ruh/> [in Ukrain].

Стаття надійшла до редакції 08.12.2016 р.